

OTSUS

25.08.2020 nr 5-5/2020-030

Koondumisele nr 22/2020 Araxes OÜ ja ALKOTREND OÜ ettevõtja osa loa andmine

Koondumine

14.08.2020 esitas Araxes OÜ esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Araxes OÜ ja ALKOTREND OÜ 31.07.2020 Lime-alkoholikaupluste müügilepingu. Lepingu kohaselt kavatseb Araxes OÜ omandada ALKOTREND OÜ-lt ettevõtja osa, mis koosneb järgmistes asukohtades tegutsevatest alkohoolsete jookide jaemüügile spetsialiseerunud kauplustest:

- 1) Ehitajate tee 107, Tallinn;
- 2) Katleri 25-201, Tallinn;
- 3) Tatari 64, Tallinn;
- 4) Niidi põik 3, Tallinn;
- 5) Sõle 42a, Tallinn;
- 6) Kari 1, Tallinn;
- 7) Pae 70, Tallinn,
- 8) Pae 20, Tallinn;
- 9) Pärnu mnt 240, Tallinn;
- 10) Tulika 31, Tallinn;
- 11) Virbi 16, Tallinn;
- 12) Mustamäe tee 43, Tallinn;
- 13) Mustamäe tee 116, Tallinn;
- 14) Mahtra 1, Tallinn;
- 15) P. Pinna 21, Tallinn;
- 16) Linnamäe tee 37a, Tallinn.

Tehingu tulemusena kuulub ALKOTREND OÜ ettevõtja osa koondumise teate esitanud äriühingu Araxes OÜ valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 ja lg 3 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 17.08.2020 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonKS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonKS § 20 punkti 4 kohaselt on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Araxes OÜ ja ALKOTREND OÜ.

Araxes OÜ (registrikood 14694153) on Eestis registreeritud äriühing, mis tegeleb alkoholsete jookide ja tubakatoodete jaemüügiga spetsialiseeritud kauplustes (13 kauplust Tallinnas, kolm Kohtla-Järvel, kaks Narvas, kaks Sillamäel ja üks Maardus), raamatupidamise ja maksualase nõustamisega, kinnisvara üürileandmise ja käitusega ning kaubaveoga maanteel. Araxes OÜ üle omab valitsevat mõju füüsiline isik Hovakim Azarumyan (isikukood 36911020283), kes omab valitsevat mõju ka järgmiste äriühingute üle:

- OSAÜHING NALTU, mille põhitegevusalaks on kinnisvara üürileandmine ja käitus;
- GLAK OÜ, mis tegeleb lahtise õlle müügiga Õllekraani müügipunktides (Õllekraani müügipunktid asuvad Araxes OÜ alkoholikauplustes);
- Arzak OÜ, millel majandustegevus puudub;
- OÜ Alkoprof, mis tegeleb alkoholsete jookide impordi ja hulgimüügiga;
- Osäühing Aleana Kinnisvara, mis tegeleb kinnisvaraarendusega Narva linnas.

ALKOTREND OÜ (registrikood 12452032) on Eestis registreeritud äriühing, mille osanikud on FIDELIO OÜ ja OÜ Luxintall. Ettevõtja osa, mille ALKOTREND OÜ käesoleva koondumisega võõrandab, hõlmab alkoholsete jookide jaemüügi äritegevust 16 „Lime“ nime all tegutseva kaupluse kaudu.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2019 käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja vähemalt kahe koondumise osalise Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 "Koondumise teate esitamise juhend" § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 "Koondumise teate esitamise juhend" § 8 lg 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ja mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Mõlemad koondumised osalised opereerivad alkoholsete jookide müügile spetsialiseerunud kauplusi. Kauplustes müüakse lisaks alkoholile ka tubakatooteid ning vähesel määral alkoholivabaid jooke ning toiduaineid. Seega tekib koondumise osaliste äritegevuste vahel horisontaalne kattuvus alkoholsete jookide, tubakatooteid ning alkoholivabade jookide ja toiduainete jaemüügi osas. Kuivõrd alkoholivabad joogid ja toiduained moodustab omandatava ettevõtja osa müügitulust alla 5% ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda toiduainete ja alkoholivabade jookide jaemüügi valdkonnas, siis hindab Konkurentsiamet käesoleva koondumise mõju alkoholsete jookide ja tubakatooteid jaemüügile Eestis.

Eesti Konjukturiinstituudi poolt koostatud analüüsi „Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis. Aastaraamat 2019“ kohaselt moodustas alkoholsete jookide jaekäive Eestis 2018. aastal 419 miljonit eurot¹. Konkurentsiamet nõustub koondumise osaliste seisukohaga, et kuivõrd andmed 2019. jaemüügi mahu kohta Eestis ei ole kättesaadavad, võib lähtuda 2018. aasta andmetest. Araxes OÜ ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate müügitulu jookide² müügist oli 2019. aastal 14 812 959 eurot ning turuosa 3,5%³. ALKOTREND OÜ müügitulu alkoholsete jookide jaemüügi osas oli 2019. aastal 6 414 256 eurot ning turuosa 1,5%. Seega moodustas koondumise osaliste turuosa kokku alkoholsete jookide jaemüügil Eestis 2019. aastal 5% ning tegemist ei ole horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Araxes OÜ-ga valitseva mõju kaudu seotud OÜ Alkoprof tegeleb alkoholsete jookide impordi ja hulgimüügiga, mistõttu tekib koondumise osaliste äritegevuste vahel ka vertikaalne seos. Alkoholsete jookide impordikäive oli 2018. aastal 170 300 000 eurot⁴, millest OÜ Alkoprof osakaal moodustas alla 0,5%. Seega ei ole tegemist vertikaalselt mõjutatud kaubaturuga.

¹ Eesti Konjukturiinstituut, Tervise Arengu Instituut „Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis. Aastaraamat 2019“, lk 38, „Müük siseturul“, https://intra.tai.ee/images/prints/documents/150883402934_Alkoholi_turg_aastaraamat2017i.pdf

² Koondumise teate esitaja ei pea eraldi arvestus alkoholsete ja alkoholivabade jookide müügitulu kohta ning käesoleva koondumise jaoks ei olnud alkoholsete jookide müügitulu arvestamine otstarbekas

³ Arvestades, et Araxes OÜ müügitulu sisaldab ka alkoholivabade jookide müügitulu, on tegelik turuosa alkoholsete jookide jaemüügi osas väiksem

⁴ Eesti Konjukturiinstituut, Tervise Arengu Instituut „Alkoholi turg, tarbimine ja kahjud Eestis. Aastaraamat 2019“, lk 36, „Alkoholsete jookide impordikäive“,

Eesti Konjunkturiinstituudi poolt koostatud analüüsi „Tubakatoodete turg ja tarbimine ja Eestis. Aastaraamat 2019“ kohaselt oli tubakatoodete jaekäive Eestis 2018. aastal vähemalt 216 miljonit eurot⁵. Konkurentsiamet nõustub koondumise osaliste seisukohaga, et kuivõrd andmed 2019. jaemüügi mahu kohta Eestis ei ole kättesaadavad, võib lähtuda 2018. aasta andmetest. Araxes OÜ ja temaga valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate müügitulu tubakatoodete jaemüügil Eestis oli 2019. aastal 4 069 923 ja turuosa 1,9%. ALKOTREND OÜ ettevõtja osa müügitulu tubakatoodete jaemüügil Eestis oli 2019. aastal 1 767 300 ja turuosa 0,8%. Koondumise osaliste turuosa kokku tubakatoodete jaemüügil Eestis 2019. aastal moodustas 2,7% ning tegemist ei ole horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Kuivõrd käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi kaubaturul, ei ole kaubaturgude ega nende geograafilise ulatuse täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osaliste äritegevuste vahel tekib horisontaalne kattuvus alkoholsete jookide ja tubakatoodete jaemüügi osas. Koondumise osaliste ühine osakaal nimetatud kaubaturgudel on alla 15% ning tegemist ei ole horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgudega. Koondumise teate kohaselt on koondumise osaliste suurimateks konkurentideks alkoholsete jookide ja tubakatoodete jaemüügi valdkonnas nii suured jaekaubandusketid (Maxima, Selver, Coop, Rimi, Prisma, OG Elektra) kui ka alkoholsete jookide jaemüügile spetsialiseerunud kauplused (nt Regalia, Feenoks, CityAlko, Liviko Store & More, Alcostock, FineWine jt).

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Araxes OÜ ja ALKOTREND OÜ ettevõtja osa koondumisele.

⁵ Eesti Konjunkturiinstituut „Tubakatoodete turg ja tarbimine Eestis. Aastaraamat 2019“, lk 14, 27

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

*Konkurentsiameti 25.08.2020 otsuse nr 5-5/2020-030
ärakiri on samane originaaliga.*